

Brussel, 5.6.2019
COM(2019) 256 final

ANNEX 2

BIJLAGE

bij het voorstel voor een besluit van de Raad

**inzake de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de
Overeenkomst inzake tijdsbeperkingen op regelingen voor het aanbieden van
luchtvaartuigen met bemanning tussen de Verenigde Staten van Amerika, de Europese
Unie, IJsland en het Koninkrijk Noorwegen**

Memorandum van overleg

1. Op 8 maart 2019 hebben de delegaties van de Verenigde Staten (VS), de Europese Unie (EU), IJsland en Noorwegen overeenstemming bereikt, *ad referendum*, over de tekst van een overeenkomst inzake tijdsbeperkingen op regelingen voor het leasen van luchtvaartuigen met bemanning ("de overeenkomst", bijgevoegd als aanhangsel A), die zij ter goedkeuring zullen voorleggen aan hun respectieve autoriteiten. Aanhangsel B bevat een lijst van de leden van de delegaties.
2. De delegaties van de VS en de EU hebben te kennen gegeven dat de opstellers van de op 25 en 30 april 2007 ondertekende luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, zoals gewijzigd bij het op 24 juni 2010 ondertekende Protocol tot wijziging van de luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten (de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU), tot doel had de flexibiliteit te bevorderen in exploitatieregelingen tussen luchtvaartmaatschappijen krachtens artikel 10, lid 9. De delegaties van de VS, de EU, IJsland en Noorwegen hebben te kennen gegeven dat de opstellers van de luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika, de Europese Unie en haar lidstaten, IJsland en het Koninkrijk Noorwegen ("de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen"), waarbij de bepalingen van de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU worden toegepast op IJsland en Noorwegen, eveneens tot doel hadden dergelijke flexibiliteit te bevorderen.
3. De delegatie van de VS was bezorgd dat de toepassing van Verordening (EG) nr. 1008/2008 VS-luchtvaartmaatschappijen verhinderde om commerciële rechten uit te oefenen in het kader van de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU en de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen; sinds 2014 ijvert zij via het gemengd comité ervoor om luchtvaartmaatschappijen die een beroep willen

doen op de commerciële leasingmarkt, zoals bepaald in artikel 10, lid 9, die mogelijkheid te bieden. De VS-delegatie herinnerde aan de aanzienlijke inspanningen die het Department of Transportation van de VS heeft gedaan om nieuwe marktkansen te creëren voor het leasen van luchtvaartuigen met bemanning, zoals blijkt uit de "Notice of revised guidance" uit februari 2008, gepubliceerd in Volume 73, nummer 41, van het Federal Register. De VS-delegatie verklaarde voorts ook dat haar besluit om onderhandelingen te voeren en de overeenkomst op te stellen en ter goedkeuring in te dienen, haar standpunt over de bovengenoemde verordening onverlet laat.

4. De delegaties van de EU, IJsland en Noorwegen hebben geantwoord dat zij de bezorgdheid van de VS-delegatie over de toepassing van Verordening (EG) nr. 1008/2008 niet delen en van mening zijn dat door de VS opgelegde tijdsbeperkingen op wetleasing tussen Europese luchtvaartmaatschappijen, zoals gedefinieerd in artikel 1, lid 1, van de overeenkomst, een belemmering zouden vormen voor de uitoefening van commerciële rechten door Europese luchtvaartmaatschappijen in het kader van de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU en de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen. Deze delegaties verklaarden voorts ook dat hun besluit om onderhandelingen te voeren en de overeenkomst op te stellen en ter goedkeuring in te dienen, hun standpunt over de bovengenoemde verordening en de praktijken van de VS onverlet laat.
5. In het licht van de uitgebreide luchtvaartbetrekkingen tussen de partijen bij de overeenkomst, hebben de delegaties van de EU, Noorwegen en IJsland benadrukt dat deze overeenkomst geen precedent vormt voor onderhandelingen over een soortgelijke overeenkomst tussen de EU, IJsland of Noorwegen en andere landen.
6. In antwoord op een vraag van de VS-delegatie over de toepassing van Verordening (EG) nr. 1008/2008 en deze overeenkomst door IJsland en Noorwegen, hebben de IJslandse en Noorse delegatie bevestigd dat Verordening (EG) nr. 1008/2008 door IJsland en Noorwegen wordt toegepast door opname van die verordening in de Overeenkomst betreffende

de Europese economische ruimte ("de EER-overeenkomst"). Bovendien hebben de IJslandse en Noorse delegatie opgemerkt dat de overeenkomst een overeenkomst volgens internationaal publiekrecht is, die bindend is voor IJsland en Noorwegen.

7. De EU-delegatie wees erop dat de overeenkomst, die deel zal uitmaken van het EU-recht, volgens dat EU-recht, en met name artikel 216, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), bindend zal zijn voor de lidstaten, hoewel zij uit hoofde van het internationaal recht geen partij zijn bij de overeenkomst; volgens het EU-recht zal het de lidstaten dan ook verboden zijn om te handelen in strijd met de overeenkomst, bijvoorbeeld door tijdsbeperkingen op wetleasing op te leggen die niet verenigbaar zijn met de overeenkomst.
8. De EU-delegatie heeft ook opgemerkt dat de EU, en dus niet de lidstaten, de exclusieve bevoegdheid heeft om de overeenkomst te sluiten, overeenkomstig artikel 3, lid 2, VWEU.
9. In dit verband merkte de EU-delegatie ook op dat de overeenkomst deel uitmaakt van het EU-recht; als een lidstaat in strijd met de overeenkomst zou handelen door bijvoorbeeld tijdsbeperkingen op wetleasing op te leggen die niet verenigbaar zijn met de overeenkomst, komt hij bijgevolg zijn verplichtingen uit hoofde van het EU-recht niet na en is de Europese Commissie de instelling van de EU die in het kader van het VWEU bevoegd is voor de handhaving van het EU-recht en de lidstaat in kwestie overeenkomstig artikel 258 VWEU voor het Hof van justitie van de Europese Unie kan dagen. Voorts wees zij er op dat, wanneer lidstaten in strijd met de overeenkomst zouden handelen, de EU daar krachtens de overeenkomst verantwoordelijk voor zou zijn en onderworpen zou worden aan de in de artikelen 3 en 5 bedoelde procedures.
10. In deze context, en in antwoord op een vraag van de VS-delegatie, heeft de EU-delegatie bevestigd dat de Europese Commissie volgens het EU-recht en, met name de EER-overeenkomst, niet bevoegd is om toe te zien op de

toepassing van de overeenkomst door IJsland en Noorwegen. Als IJsland of Noorwegen de overeenkomst zou schenden, zijn de procedures van de artikelen 3 en 5 van toepassing. De delegaties van IJsland en Noorwegen hebben deze verklaringen bevestigd.

11. De VS-delegatie merkte op dat de overeenkomst voorlopig moet worden toegepast door de Verenigde Staten overeenkomstig artikel 7, lid 2.

12. In antwoord op een vraag van de VS-delegatie over de voorlopige toepassing van de overeenkomst en het vermogen van de EU om te garanderen dat de lidstaten de overeenkomst toepassen, heeft de EU-delegatie in eerste instantie opgemerkt dat, overeenkomstig artikel 218, lid 5, VWEU de Raad van de EU, op voorstel van de Europese Commissie, een besluit moet vaststellen waarbij machtiging wordt verleend voor de ondertekening van de overeenkomst en, overeenkomstig artikel 7, lid 2, voor de voorlopige toepassing ervan, en dat een dergelijk besluit overeenkomstig artikel 288 VWEU bindend is in al zijn onderdelen. Vervolgens heeft de EU-delegatie er ook op gewezen dat de overeenkomst, met inbegrip van de bepalingen van artikel 7, lid 2, inzake voorlopige toepassing, bindend zal zijn voor de lidstaten krachtens het EU-recht, en heeft zij verwezen naar de procedure van artikel 258 VWEU, die garandeert dat de lidstaten hun verplichtingen uit hoofde van het EU-recht nakomen.

13. In antwoord op een vraag van de VS-delegatie over de voorlopige toepassing van de overeenkomst met betrekking tot IJsland en Noorwegen, hebben de IJslandse en Noorse delegaties bevestigd dat de overeenkomst voorlopig zal worden toegepast vanaf de datum van ondertekening, overeenkomstig artikel 7, lid 2.

14. In antwoord op een vraag van de EU-delegatie heeft de VS-delegatie informatie verstrekt over de VS-regeling voor vergunningen voor langdurige wetleasing. Luchtvaartmaatschappijen die dergelijke vergunningen aanvragen, moeten voldoen aan de eisen van deel 212 van titel 14 van de

U.S. Code of Federal Regulations (14 C.F.R. Part 212). In deze regeling is langdurige wetleasing gedefinieerd als leasing die a) meer dan 60 dagen duurt, of b) deel uitmaakt van een reeks leasingovereenkomsten die samen een ononderbroken regeling van meer dan 60 dagen vormen. De VS-delegatie merkte op dat het Department of Transport exploitatieverklaringen voor wetleasingdiensten afgeeft als alle eisen zijn vervuld en als het heeft vastgesteld dat de vergunning van openbaar belang is. De voorwaarden om als "van openbaar belang" te worden beschouwd, zijn gespecificeerd in 14 CFR 212.11(b) en worden besproken in de Regulatory Guidance van 15 februari 2008 (73 Fed. Reg. 10986). In dit verband heeft de VS-delegatie de in leden 27, 28, 29 en 31 van het Memorandum van overleg bij de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU gedane verklaringen bevestigd met betrekking tot de toepassing van de analyse van het openbaar belang.

15. De VS-delegatie heeft verklaard dat het reeds lange tijd tot de vaste praktijk van het Department of Transportation behoort om aanvragen voor wetleasingregelingen van luchtvaartmaatschappijen uit de EU, IJsland en Noorwegen goed te keuren. Alle delegaties spraken de verwachting uit dat deze praktijk zou worden voortgezet op een wijze die verenigbaar is met de onderhavige overeenkomst, de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU en de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen.

16. De delegaties merkten op dat het in artikel 18 van de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU vermelde gemengd comité bevoegd is om de tenuitvoerlegging van die luchtvervoersovereenkomst en de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen te evalueren; dat gemengd comité is samengesteld uit partijen bij de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen, dus ook uit landen die geen partij zijn bij de onderhavige overeenkomst. Aangezien alle partijen bij de onderhavige overeenkomst lid zijn van het gemengd comité en de EU-lidstaten krachtens het EU-recht gebonden zijn door de overeenkomst, hoewel ze er geen partij bij zijn, hebben de delegaties de verwachting uitgesproken dat het overleg op grond van artikel 3 of de evaluaties op grond

van artikel 4 van de overeenkomst zouden gepaard gaan met regelmatige of speciale vergaderingen van het in artikel 18, lid 1, van de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU bedoelde gemengd comité. De delegaties hebben ook de hoop uitgesproken dat de aard van het forum de partijen bij de overeenkomst zou helpen om tot een oplossing te komen tijdens eventueel overleg.

17. De delegaties merkten ook op dat de overeenkomst geen gevolgen heeft voor het mandaat van het gemengd comité om problemen te behandelen met betrekking tot wetleasingregelingen uit hoofde van artikel 10, lid 9, van de luchtvervoersovereenkomst tussen de VS en de EU, zoals ook toegepast door de luchtvervoersovereenkomst tussen vier partijen.
18. De VS-delegatie en de EU-delegatie erkenden de taalregeling van de EU. In dat opzicht heeft de EU-delegatie eraan herinnerd dat, overeenkomstig het EU-recht, de EU verplicht is de overeenkomst op te stellen in het Bulgaars, Kroatisch, Tsjechisch, Deens, Nederlands, Ests, Fins, Frans, Duits, Grieks, Hongaars, Italiaans, Lets, Maltees, Pools, Portugees, Roemeens, Slowaaks, Sloveens, Spaans en Zweeds. De EU-delegatie heeft haar standpunt herhaald dat deze aanvullende taalversies authentiek moeten worden verklaard via de procedure van de gemeenschappelijke verklaring (bijgevoegd als aanhangsel C), waarbij alle authentiek verklaarde versies dezelfde waarde hebben. De IJslandse en Noorse delegatie hebben verklaard dat de versies in het IJslands en Noors op dezelfde wijze authentiek moeten worden verklaard. De VS-delegatie heeft nota genomen van het standpunt van de delegaties van de EU, IJsland en Noorwegen; hoewel zij opmerkt dat uit hoofde van de overeenkomst geen andere taalversies authentiek moeten worden verklaard, heeft zij bevestigd dat zij constructief met de delegaties van de EU, IJsland en Noorwegen zal samenwerken om aanvragen om authenticatie van aanvullende taalversies van de overeenkomst te behandelen volgens de procedure van de gezamenlijke verklaring.

Voor de delegatie van

Voor de delegatie van

de Verenigde Staten van Amerika:

Terri L. Robl

Voor de delegatie van
IJsland:
Noorwegen

Una Særún Jóhannsdóttir

de Europese Unie:

Carlos Bermejo Acosta

Voor de delegatie van
het Koninkrijk

Øyvind Thorstein Ek